

THRACO-DACICA I, S.N., 1-2, 2009

Rezumate/ Abstracts/ Résumés/ Zusammenfassungen

O FIBULĂ LINGURIȚĂ RECUPERATĂ ÎN VAMA DIN GIURGIU. OBSERVAȚII ASUPRA FIBULELOR LINGURIȚĂ DE LA DUNĂREA DE JOS

DANIEL SPÂNU

Key words: Bulgaria, Romania, late Latène period, spoon-bow fibulae, graves, hoards, chance-finds.

Abstract. Among the items retrieved by the customs officers at Giurgiu was the arc of a bronze fibula (Fig. 1), which pertains to the spoon-bow type of fibulae frequently encountered in the settlements and hoards, or less frequently in the tombs of late Latène Dacia. Given the satisfactory scientific treatment that the late Latène material in Bulgaria has received, the discovery of a spoon-bow fibula here represents a novelty, but not a surprise, for at least two reasons. On the one hand, the spoon-bow fibulae belong to a similar family of types spread almost all over Europe at the end of the Latène period (Fig. 3). On the other hand, the spatial distribution of the spoon-bow fibulae known so far in the central and moreover in the southern regions of the pre-Roman Dacia (Fig. 2) suggests that they may be missing from the discoveries in late Latène Bulgaria as a result of the current and temporary stage of the research.

There is one discovery known for few decades ago, though it has neither been illustrated, nor has it received an adequate description of the items recorded on the inventories; this discovery is meant to shed light upon the issue of the latest reference marks for dating the spoon-bow fibulae. The grave in the tumulus "Movila Hârtoș" contains among others the association of a pair of silver spoon-bow fibulae with a roman provincial bronze (Emona-type) fibula (Fig. 4).

Cuvinte cheie: Bulgaria, România, perioada târzie Latène, fibule linguriță, morminte, tezaure, descoperiri întâmplătoare.

Rezumat. Printre piesele recuperate recent de agenții vămii din Giurgiu de la un traficant de antichități de cetățenie bulgară care intenționa să tranziteze România se află și o fibulă de bronz fragmentară (Fig. 1) care prin morfologia ei se încadrează tipului fibulelor linguriță întâlnite frecvent în așezările și tezaurele sau, mai rar, în mormintele din Dacia perioadei târzii a epocii Latène. În stadiul actual al valorificării științifice a materialelor de epocă târzie Latène din Bulgaria, descoperirea unei fibule linguriță constituie o noutate, nu însă și o surpriză, și aceasta din cel puțin două motive. Pe de o parte, fibulele linguriță aparțin unei familii de tipuri asemănătoare care a cunoscut o răspândire quasi-pan-europeană la sfârșitul perioadei Latène (Fig. 3). Pe de altă parte, distribuția spațială a fibulelor linguriță cunoscute până acum în regiunile centrale și mai ales sudice ale Daciei preromane (Fig. 2) sugerează posibilitatea ca absența lor din descoperirile perioadei târzii Latène din Bulgaria să nu fie decât consecința unui stadiu temporar al cercetării.

O descoperire cunoscută în literatura de specialitate de mai multe decenii, dar care până acum nu a fost nici ilustrată și nici nu a beneficiat de o descriere adecvată a pieselor din inventar, are menirea de a limpezi într-o parte problema celor mai târzii repere de datare ale fibulelor linguriță. Mormântul din tumulusul „Movila Hârtoș” conține printre altele asocierea unei perechi de fibule linguriță de argint cu o fibulă provincială de bronz cu o profilare complexă a arcului și piciorului (Fig. 4).